

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Výbor pro rybolov

2008/2101(INI)

14. 10. 2008

NÁVRH ZPRÁVY

o postupu Společenství v oblasti lovu velryb
(2008/2101(INI))

Výbor pro rybolov

Zpravodajka: Elspeth Attwooll

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	6

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o postupu Společenství v oblasti lovu velryb (2008/2101(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na mezinárodní úmluvu o regulaci lovu velryb z roku 1946 a na zřízení Mezinárodní velrybářské komise (IWC),
 - s ohledem na moratorium IWC na komerční lov velryb, které vstoupilo v platnost roku 1986,
 - s ohledem na to, že na červenou listinu ohrožených druhů byly v roce 2008 Mezinárodní unií pro ochranu přírody zařazeny i kytovci,
 - s ohledem na články 37 a 175 Smlouvy o ES,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. prosince 2007 o postupu Společenství v oblasti lovu velryb (KOM(2007)0823),
 - s ohledem na společný postoj Rady č. 9818/08 o lovu velryb přijatý dne 3. června 2008,
 - s ohledem na to, že na 60. výročním zasedání IWC v Santiagu de Chile, které se konalo v červnu 2008, byla zřízena malá pracovní skupina pro budoucnost IWC (dále jen „pracovní skupina“),
 - s ohledem na směrnici Rady 92/43 EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (směrnice o stanovištích)¹,
 - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro rybolov a stanovisko Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (A6-0000/2008),
- A. vzhledem k tomu, že hlavním cílem musí být ochrana biologické rozmanitosti, včetně ochrany živočišných druhů,
- B. vzhledem k tomu, že je nutné mít za všech okolností na zřeteli dobré životní podmínky zvířat,
- C. vzhledem k tomu, že především u komunit, které lov velryb tradičně provádějí, se jedná o otázku zajištění obživy,
- D. vzhledem k tomu, že všechny druhy velryb ve vodách Společenství jsou v současnosti podle směrnice o stanovištích chráněny před „úmyslným vyrušováním, odchycem nebo usmrcováním“ ve vodách Společenství,

¹ Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7.

- E. vzhledem k tomu, že téměř každý čtvrtý druh kytovců je v současnosti považován za ohrožený, přičemž devět druhů figuruje na seznamu ohrožených nebo kriticky ohrožených druhů,
- F. vzhledem k tomu, že po zavedení moratoria se situace určitých druhů velryb zlepšila,
- G. vzhledem k tomu, že moratorium mělo původně platit pouze do té doby, než se zavede přiměřený režim řízení,
- H. vzhledem k tomu, že ne všichni členové IWC s moratoriem souhlasí,
- I. vzhledem k tomu, že moratorium se nijak netýká zabíjení velryb pro vědecké účely,
- J. vzhledem k tomu, že množství usmrčených velryb se po zavedení moratoria ve skutečnosti zvýšilo,
- K. vzhledem k tomu, že řada nevládních organizací a dalších subjektů vyjádřila své pochybnosti ohledně toho, zda je pro vědecké bádání nutné velryby usmrcovat, a obává se, že maso z takto usmrčených velryb je využíváno pro komerční účely,
- L. vzhledem k tomu, že navzdory nedávným zlepšením nedosahují stále metody pro usmrcování velryb požadovaných standardů,
- M. vzhledem k tomu, že kytovci jsou ohroženi nejen v důsledku lovu, ale i změnou klimatu, znečištěním, lodní dopravou, používáním rybolovné techniky a ultrazvukových lokátorů a dalšími nebezpečnými faktory,
- N. vzhledem k tomu, že společný postoj Rady č. 9818/08 vycházel pouze z článku 175 Smlouvy o ES a zaměřoval se jen na výše zmíněné zasedání IWC, které proběhlo v Santiagu de Chile v červnu 2008,
 - 1. vyzývá Radu, aby přijala nový společný postoj, a to jak na základě článku 37, tak na základě článku 175 Smlouvy o ES;
 - 2. domnívá se, že ochrana velryb a ostatních kytovců závisí především na vypracování opatření, která musí být obecně přijata;
 - 3. vyzývá Radu, Komisi a členské státy podílející se na činnosti pracovní skupiny, aby o dosažení této obecné shody usilovaly;
 - 4. zastává názor, že diskuse v rámci pracovní skupiny by měly být co možná nejtransparentnější;
 - 5. doufá, že pracovní skupina bude problém usmrcování velryb pro vědecké účely řešit s cílem najít způsob, jak tuto praxi ukončit;
 - 6. uznává, že komunity, které se lovem velryb tradičně zabývají, potřebují tuto činnost v omezené míře vykonávat pro zajištění své obživy, vyzývá však k tomu, aby se kladl mnohem větší důraz na nalezení humánnějších metod usmrcování a na jejich používání;

7. vybízí k tomu, aby každý takový lov podléhal jasným omezením stanoveným na základě vědeckých doporučení, aby byl přísně kontrolován a aby se o něm vedly podrobné záznamy;
8. vyzývá k tomu, aby byly na vhodných místech po celém světě zřízeny mořské rezervace, v nichž by se velrybám dostalo zvláštní ochrany;
9. vyzývá rovněž k tomu, aby se i mimo tyto chráněné oblasti podnikala opatření na ochranu populace kytovců před důsledky změny klimatu, znečištění, lodní dopravy, používání rybolovné techniky, ultrazvukových lokátorů a před dalšími nebezpečnými faktory;
10. domnívá se, že Komise by měla ještě dříve, než budou učiněna opatření celosvětového charakteru, předložit další návrhy ohledně předcházení těmto rizikům ve vodách Společenství a v souvislosti s plavidly Společenství;
11. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, Mezinárodní velrybářské komisi, regionálním poradním sborům, Poradnímu výboru pro rybolov a akvakulturu a regionálním rybářským organizacím, jichž je EU členem.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Mezinárodní velrybářská komise (IWC) byla zřízena roku 1946 na základě Mezinárodní úmluvy o regulaci velrybářství, podle níž se lov velryb reguluje na základě rozpisu, který je součástí této úmluvy. Mezi členy této Komise je i dvacet z dvaceti sedmi členských států EU.

Z obav před nebezpečím, které velrybám hrozí, bylo na komerční lov kytovců vyhlášeno v roce 1982 moratorium, jež vstoupilo v platnost v roce 1986. Toto moratorium mělo platit do přijetí nového postupu řízení, který by stanovil omezení odlovu na základě vědeckých údajů.

Tento postup byl schválen v roce 1994, ale nový režim řízení, který s ním souvisí, dosud zaveden nebyl. Na své schůzi v Santiagu de Chile, která se konala v červnu roku 2008, zřídila IWC pracovní skupinu, která by měla zajistit, aby se v této věci pokročilo kupředu.

Rada přijala před konáním schůze v Chile kvalifikovanou většinou společný postoj, který se této schůze konkrétně týkal. Vyslovila se v něm pro zachování moratoria a vyjádřila svůj nesouhlas s jakýmkoli návrhy týkajícími se nových způsobů lovu velryb, které by nezaručily podstatné zlepšení dlouhodobého zachovného statusu velryb a které by nedaly pod kontrolu IWC veškeré operace lovu velryb členy IWC. Podpořila v něm také návrhy na ukončení lovu velryb pro vědecké účely, který je mimo kontrolu IWC, a návrhy na vybudování rezervací a na řízení lovu velryb prováděného místními obyvateli za účelem obživy, pokud by tento lov podléhal určitým podmínkám.

Lov velryb je záležitostí, na niž se názory značně rozcházejí. Je třeba připomenout, že moratorium se vztahuje pouze na komerční lov velryb. Kromě výjimky týkající se lovu velryb prováděného místními obyvateli, existuje ještě výjimka vztahující se na lov velryb pro účely vědeckého výzkumu, pokud k němu bylo získáno zvláštní povolení, jež vydává stát, který tento výzkum provádí. Je třeba rovněž poukázat na to, že k moratoriu na komerční odlov velryb nepřistoupili všichni členové IWC, a že tudíž tento odlov stále probíhá.

Výsledky nedávné studie Mezinárodní unie pro ochranu přírody ukazují, že téměř jeden ze čtyř druhů kytovců je ohrožen, přičemž devět druhů figuruje na listině ohrožených nebo kriticky ohrožených druhů. Od zavedení moratoria se prokazatelně zlepšil stav populací některých druhů, zejména velkých velryb.

Zároveň se však zdá, že množství usmrcených velryb se po vyhlášení moratoria ve skutečnosti zvýšilo. Existují rovněž náznaky, že komerční využití velrybího masa je vedlejším produktem lovu velryb pro vědecké účely.

Velryby jsou ohroženy i lodní dopravou, používáním rybolovné techniky, změnou klimatu, používáním ultrazvukových lokátorů a dalšími nebezpečnými faktory, jako je znečištění.

Je tudíž důležité řešit situaci velryb a problém jejich lovu komplexním způsobem a na základě pravidel, s nimiž by mohli souhlasit všichni členové IWC. Pokud k tomu nedojde, bude ochrana velryb ohrožena z krátkodobého i dlouhodobého hlediska.

Zpravodajka doufá, že jakékoli budoucí rozhodnutí Rady bude vycházet z přístupu, který bude přiměřeně široký a který dopomůže k dosažení konsensu.

Ačkoli jsou velryby v současnosti podle směrnice o stanovištích chráněny před „úmyslným vyrušováním, odchycem nebo usmrcováním“ ve vodách Společenství, stále jim hrozí různá nebezpečí. V souvislosti s rybolovnou technikou již sice bylo dosaženo určitého pokroku, ale bylo by třeba, aby Komise předložila další návrhy zaměřené na další snížení a případné odstranění dalších nebezpečí.